

Kulturdepartementet

FOI
164 90 Stockholm

Uppdrag till Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) att göra kartläggningar och analyser av våldsbejakande extremistisk propaganda

---

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) att göra kvantitativa kartläggningar och analyser av den våldsbejakande extremistiska propaganda som sprids via internet och sociala medier i Sverige. Kartläggningen ska omfatta de våldsbejakande extremistiska miljöer som finns i Sverige: högerextremism, vänsterextremism och islamistisk extremism, och deras internationella kopplingar. Myndigheten ska vidare genomföra kvalitativa analyser av detta material samt av innehållet i texter och budskap. Analyserna ska beakta ett jämställdhets- och barnrättsperspektiv. FOI ska genomföra en etikprövning av projektet hos Etikprövningsnämnden och detta utfall ska styra vilken typ av inhämtning och analys som kommer att kunna göras.

I genomförandet av uppdraget och vid spridningen av resultaten ska FOI samråda med Den nationella samordnaren för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (Ju 2014:18), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Nämnden för statligt stöd till trossamfund, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Eftersom analyserna kan kräva tvärvetenskapliga metoder, ett globalt perspektiv och kunskap om specifika frågor ska FOI även samverka med forskare, organisationer och andra relevanta aktörer inom och utom Sverige. För att nå ut med resultaten till olika yrkesgrupper och till det civila samhället ska FOI samarbeta med berörda myndigheter och även delta i nationella och internationella möten och konferenser.

FOI får för uppdragets genomförande använda 1 800 000 kronor under 2016. Kostnaderna ska belastas utgiftsområde 1, anslaget 6:1, anslagspost Värna demokratin – del till Kammarkollegiet. Medlen utbetalas

engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 5 oktober 2016.

Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) den 12 januari 2017. FOI ska slutrapportera uppdraget tillsammans med en ekonomisk redovisning senast 6 mars 2019. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 15 mars 2019. Rekvisition, återbetalning och ekonomisk redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen har kraftfullt förstärkt det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism och terrorism (skr. 2014/15:144, skr. 2014/15:146). Internet är en väl integrerad del i de våldsbejakande extremistgruppernas verksamhet i Sverige och utomlands och kan användas för att stärka samt rekrytera nya individer till rörelserna. Via sociala medier och egna webbplatser sprider dessa grupperingar ideologiskt material som bilder, symboler, musik och film, på lokal liksom global nivå. Likasinnade personer får sina egna åsikter förstärkta, kontakter kan upprättas och diskussioner föras. I flera av dessa forum normaliseras också hot, hat och rasism samt uppviglande till våld mot utvalda individer och vissa grupper i det svenska samhället.

Det är angeläget att få ny och fördjupad kunskap om omfattningen av och innehållet i den våldsbejakande propaganda som förekommer på internet och i sociala medier och vilken roll den digitala miljön har för radikaliserings och rekrytering till våldsbejakande extremism och terrorism. Det finns ett behov av att få kunskap om sambandet mellan extremistiska aktioner som sker och extremistiska aktiviteter i den digitala miljön.

I den överenskommelse kring åtgärder mot terrorism som regeringen träffade med Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna den 10 december 2015 finns enighet om att det finns ett behov av att kartlägga extremistisk propaganda. Riksdagen har vidare gett regeringen tillkänna att det är viktigt att sprida positiva motbudskap i miljöer där det förekommer våldsförhärlikande budskap (bet. 2015/16:KU4, rskr. 2015/16:137). För att effektivt och långsiktigt kunna förebygga och bemöta våldsbejakande budskap på nätet behöver propagandan först kartläggas till utseende och form.

De kvantitativa kartläggningar och kvalitativa analyser av våldsbejakande budskap som genomförs inom detta uppdrag ska ytterst syfta till att göra de förebyggande verktygen och insatserna mot våldsbejakande extremism mer träffsäkra. Regeringen anser därför att de yrkesgrupper som arbetar med förebyggande insatser på lokal nivå ska få kunskap om kartläggningens resultat. FOI ska därför inom ramen för uppdraget och i

samverkan med Den nationella samordnaren och berörda myndigheter sprida resultat och analyser till de berörda yrkesgrupper som finns på lokal och nationell nivå. Det är genom kunskap och samverkan, nationellt och internationellt, som vi gemensamt kan bemöta de utmaningar som finns i vårt samhälle. Sverige måste vara rustat för att förebygga våldsbejakande extremism och terrorism, vilket även omfattar de budskap som sprids och propageras för via internet och sociala medier.

Den totala kostnaden för uppdraget under 2016–2018 beräknas uppgå till högst 4 700 000 kr och finansieras på anslag 6:1, utgiftsområde 1.

På regeringens vägnar

Alice Bah Kuhnke

Viktor Sjögren

Kopia till

Försvarsdepartementet/MFU
Justitiedepartementet/PO, Krim, SSK, SIM
Utrikesdepartementet/FN
Socialdepartementet/FST
Utbildningsdepartementet/S, GV, UF
Kulturdepartementet/Disk, MF
Polismyndigheten
Säkerhetspolisen
Brottsförebyggande rådet
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Migrationsverket
Kriminalvården
Socialstyrelsen
Statens institutionsstyrelse
Barnombudsmannen
Kammarkollegiet
Försvarshögskolan
Göteborgs universitet
Statens skolverk
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Statens medieråd
Forum för levande historia
Nämnden för statligt stöd till trossamfund
Den nationella samordnaren för att värna demokratin mot
våldsbejakande extremism (Ju 2014:18)
Utredningen om genomförande av vissa straffrättsliga åtaganden för att
förhindra och bekämpa terrorism (Ju 2014:26)
Sveriges Kommuner och Landsting